

Изх. № 8/27.02.2025 г.

От:

ЕС „За Земята“
гр. София 1164, ул. Миджур № 12
Тодор Тодоров
t.todorov@zazemiata.org

До:

Г-н Росен Желязков, Министър председател на република България
Г-н Жечо Станков, министър на енергетиката
Г-жа Павела Митова, председател на Комисията по енергетика
Г-жа Йорданка Чобанова, Ръководител на Представителството на Европейската комисия в България

Относно: Козлодуй 7-8? Не, Благодаря!

Ще позволим ли на безотговорни политици да тласнат страната към огромен и ненужен дълг от над 50 милиарда лева?
Козлодуй 7-8 с реактори на Уестингхаус е точно толкова ненужен на България колкото корупционния проект АЕЦ Белене с руски реактори.

Уважаеми г-н Желязков,

Липсата на визия и разбиране за обществения интерес на нашите политици доведоха до безкрайни борби между различните партии и печален световен „рекорд“, 7 парламентарни избора за 3 години.

Увлечени в партийни боричкания и лобистки интереси родните политици причиниха на страната загуба на огромни средства от европейски фондове предназначени за страната ни, имаха нужда от 20 гласувания в парламента за да си изберат председател.

При целия този хаос и неадекватни действия на политическите партии имаше една тема по която проявиха учудващо единство, строеж на нова АЕЦ Козлодуй 7-8, с реактори на Уестингхаус и строител на централата Хюндай. Всички партии подкрепиха този проект като някои от тях искат и АЕЦ Белене да бъде построен.

Политиците срещу обществения интерес

Традиционно за България енергийните мега проекти обслужват чужди интереси и носят огромни загуби на бюджета натоварвайки българските данъкоплатци.

АЕЦ Белене беше „строен“ над 30 години и донесе загуба на страната от над 3 милиарда лева без да се стигне до завършена централа, но на Росатом през 2016 г. бяха платени 1,2 милиарда лева за напълно ненужни 2 реактора които и досега отлежават завити в найлони на площадката в Козлодуй. Така и не се появи икономически анализ, който да доказва необходимост за страната от АЕЦ Белене, този проект беше напълно ненужен и се превърна в пример за корупция, но интересите на Русия бяха по-важни за българските политици.

Турски поток беше построен през България за 1 година с 3 милиарда лева от бюджета, без да има нито едно отклонение на наша територия. Вече няколко години служи на Кремъл като един от източниците за осигуряване на средства за продължаване на войната срещу Украйна, не звучи много евроатлантическо, но обслужва интересите на Кремъл.

Договорът на Булгаргаз с турската компания Боташ за достъп до втечен газ от Турция носи на страната ни загуби от 500 000 долара на ден независимо дали услугата се използва, срокът на този договор е 13 години. Срок, в който ще обслужва интересите на Турция, а нашите политици правят героически опити да предоговорят условията на този договор подписан вече от поредното служебно правителство с ограничен срок на управление.

Лобисткият проект Козлодуй 7-8 с реактори на Уестингхаус и строител на централата Хюндай

Подходът при корупционния проект АЕЦ Белене се прилага и за АЕЦ Козлодуй 7-8. При липса на обществено обсъждане, икономически анализи и оценки за необходимост от нова ядрена мощност се вземат политически решения за стартиране на този проект. Не беше проведен конкурс за избор на тип реактор, не се допусна дискусия сред експерти за такава огромна инвестиция и трайна промяна в енергийния ни сектор. Парламентът, без това да е негово задължение „избра“ реактори AP 1000 на Уестингхаус, както и Хюндай за строител на централата. Служебни и редовни правителства с ограничено време за управление започнаха директни преговори с Уестингхаус и Хюндай, подписват договори и споразумения и дават оптимистични интервюта с представители на американското посолство и правителство. Упорито се стремят да обвържат България с дългосрочни огромни дългове за десетилетия напред, както и с промяна на енергийния микс на страната в полза на ненужна нова АЕЦ.

Временни министри на енергетиката обявяват в българските медии цена от 14 милиарда долара за строежа на два реактора AP-1000 и водят преговори с американската EXIM Bank, както и с южнокорейска банка за два заема от по 8 милиарда долара, засега с неясни условия и лихви. Вече са предвидени в бюджета 1,5 милиарда лева държавна гаранция за стартиране на този проект. Първоначално Българския енергиен холдинг

(БЕХ) внесе 500 милиона лева в капитала на дружеството "АЕЦ Козлодуй – Нови мощности", много бързо сумата беше утроена и усвояването е започнало. Явно този път корупционния модел АЕЦ Белене ще бъде подобрен и ускорен с разхищението на по-големи суми за сметка на българските данъкоплатци.

Ясна е причината за този низ от безотговорни действия на българските партии и политици когато подписват договор за енергийни мега проекти - досега никой не понесе отговорност за огромните щети нанесени на страната с подписване на договори в чужд интерес. Надяваме се, че отговорните институции ще се събудят и ще си изпълнят задълженията.

Нелегална АЕЦ?

Интересен факт е, че Европейската комисия (ЕК) все още не е уведомена за грандиозните планове на българските политици за нова АЕЦ с реактори на Уестингхаус и строител Хюндай. Вече 2 години четем в медиите за преговори с избраните от парламента фирми, гледаме рекламни снимки на наши министри с американски посланици, банкери и политици, но при срещите ни през декември в Брюксел с различните департаменти на ЕК никой не беше получил официална информация от българското правителство. Предполагаме, че е известно на нашите управници, че не могат да построят нелегална АЕЦ в Европейския съюз, ако по стар навик се опитват да поставят ЕК при свършен факт и да получат по този начин разрешение да бъдат разочаровани.

Реакторите AP-1000 Уестингхаус - какви са фактите

- В САЩ през 2013 г. в АЕЦ Summer (в Южна Каролина) започва строителството на два блока AP-1000 Уестингхаус.
- През 2017 г. поради необуздан растеж на разходите е спрян строежа при инвестирани дотогава над 9 милиарда долара.
- През 2013 г. в САЩ (в Джорджия) започва строителството на два блока от същия тип в АЕЦ Vogtle. Влизат в експлоатация през 2023-2024 г.
- Време за изграждане 10 години, вместо обещаните в началото 5 години.
- Разходи около 35 милиарда долара, вместо обещаните в началото на строителството 14 милиарда долара. Най-скъпите реактори в историята на ядрената енергетика.
- Цена на електроенергията произведена от тези реактори е 170-180 долара на МВтч.
- В Европа няма построена АЕЦ с тези реактори.
- През 2017 г. Уестингхаус обяви фалит и даде старт на поредица съдебни дела, пряка последица от провала с АЕЦ Summer и загубените 9 милиарда долара. От 2018 г. има нов собственик. Toshiba Corp продаде собствеността си за 4.6 милиарда долара на канадската Brookfield Asset Management

Изводи:

- Цената на Козлодуй 7-8 ще бъде над 30 милиарда долара, вместо обещаните 14 милиарда. Това ще обрече страната ни на огромни и непосилни дългове.
- В близките десетилетия не се предвижда голям ръст в електроенергийното търсене. Нова АЕЦ не е нужна за електроенергийния баланс на страната.
- Само през 2024 г. в България са въведени в експлоатация 481 нови ВЕИ с мощност 938 MW. Само за 1 година нови ВЕИ с мощност приблизително един реактор в АЕЦ.
- След минимум 10 години строителство на нова АЕЦ, новите реактори ще бъдат напълно ненужни поради бързото развитие на ВЕИ технологиите и особено на технологиите за съхранение на енергия.
- Проектът Козлодуй 7-8 е в противоречие с демографското, икономическо и енергийно развитие на страната.
- Цената на произведената електроенергия от новата АЕЦ я прави непродаваема на либерализирания европейски електроенергиен пазар.
- Високата цена на енергията от новата АЕЦ поражда опасност България да даде гаранции за изкупуването на енергията произведена от централата, това е огромен пазарен риск за страната за десетилетия и ще дестабилизира икономиката задълго. При по-ниска цена на енергията на пазара държавата ще компенсират разликата за сметка на данъкоплатците.
- Опитите на ядреното лоби да прокарава проект за нова АЕЦ в Козлодуй имат като резултат отклоняване на вниманието на обществото от напредването на съществуващите, достъпни, устойчиви и по-евтини решения за енергийния преход.
- Живеем в много несигурен и раздиран от войни и конфликти свят. Примерът с окупацията от руските войски на най-голямата АЕЦ в Европа - Запорожие, и излизането ѝ от употреба е показателен колко са уязвими страните разчитащи на АЕЦ.

Предлагаме:

- Правителството да прояви воля и отговорност за защита на обществения интерес. Ще бъде много добър пример за бъдещите управляващи.
- Незабавно прекратяване на договори, споразумения, анекси към договори с Уестингхаус и Хюндай поради икономическата нецелесъобразност на проекта Козлодуй 7-8. Посочените от нас примери от строеж на реактори Уестингхаус в САЩ са достатъчно показателни за бавно строителство и много скъпа енергия.
- Прекратяване на срещи и споразумения за договаряне на заеми за строителството на Козлодуй 7-8 с американската EXIM Bank, южнокорейски банки и всякакви други чуждестранни банки.

банки. Поколения българи ще изплащат тези заеми за ненужен ядрен проект.

- САЩ могат да бъдат много полезен партньор в областта на енергийната ефективност, в нови технологии за съхранение на енергия, вместо да предлагат ненужни и скъпи реактори за АЕЦ.
- Незабавно спиране на разходи от държавната гаранция за стартиране на проекта.
- Голяма е вероятността АЕЦ Козлодуй 7-8 никога да не бъде построена, но трябва да бъде пресечена всяка възможност за източване на средства от бюджета, по примера на корупционния проект АЕЦ Белене.
- Правителството да приеме като приоритет в енергийния сектор децентрализацията на производството на електроенергия. Това ще осигури реално по-голяма енергийна независимост на страната и на гражданите ѝ.
- Достъп на домакинствата до ВЕИ и технологии за съхранение на енергия.
- Акцент върху енергийната ефективност, най-евтината енергия е спестената.
- Подкрепа за развитието на енергийни общности, които значително увеличават енергийната независимост на местно ниво, а това е много важно във времена на глобални енергийни кризи.

За контакти:

Тодор Тодоров

Координатор в направление Енергиен преход

Екологични Сдружение За Земята

t.todorov@zazemiata.org

+359887122801

27.02.2025 г.

гр. София